

ESENCJA OGÓLNEJ SPOŁECZNEJ PREWENCJI KORUPCJI W PAŃSTWOWEJ SŁUŻBIE WIĘZIENNEJ UKRAINY

W artykule, na podstawie analizy treści ogólnej społecznej prewencji korupcji na Ukrainie, zdefiniowane zostały podstawowe zagadnienia problemowe, potrzebujące opracowania na poziomie naukowym oraz późniejszej poprawy na poziomie ustawowym, w tym ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowych dobrych praktyk.

Słowa kluczowe: ogólna społeczna prewencja, korupcja, przestępstwo, Państwowa Służba Więzienna Ukrainy, podmioty prewencyjne, organizacje międzynarodowe.

ABOUT THE CONTENT OF GENERAL PREVENTION OF CORRUPTION IN THE STATE PENITENTIARY SERVICE UKRAINE

In the article on the basis of the analysis of the content of general social prevention of corruption in Ukraine, the basic issues that need to develop scientific and improvement in regulatory levels, including taking into account international best practice.

Keywords: general social prevention; corruption; crime; The State Penal Service of Ukraine; subjects of crime prevention; international organizations.

ПРО ЗМІСТ ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНОГО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

В статті на основі проведеного аналізу змісту загальносоціального запобігання корупції в Україні, визначені основні проблемні питання, що потребують розробки на науковому та удосконалення на нормативно-правовому рівнях, у тому числі з урахуванням міжнародного позитивного досвіду.

Ключові слова: загальносоціальне запобігання; корупція; злочин; Державна кримінально-виконавча служба України; субекти запобігання злочинам; міжнародні організації.

Постановка проблеми. Як свідчить практика, Державну кримінально-виконавчу службу (далі – ДКВС) України, як й інші органи державної влади, не оминули стороною проблеми, що пов'язані із вчиненням корупційних злочинів. При цьому слід зазначити, що основними субектами вчинення цих суспільно небезпечних діянь є посадові особи, що відносяться до керівного складу персоналу ДКВС, питома вага яких у структурі особи злочинця складає більше 60%.

Серед детермінант, що сприяють вчиненню корупційних діянь у системі ДКВС, чільне місце займають ті, що обумовлені неналежним рівнем запобігання даній категорії злочинам на загально соціальному рівні. Зокрема, недосконалою є нормативно-правова основа, яка стосується підбору, розстановки та підвищення кваліфікації персоналу органів та установ виконання покарань, що відноситься до сфери діяльності таких субектів зазначеного виду запобігання корупції, як: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України та Державна пенітенціарна служба (ДПТС) України.

Не в повній мірі у цьому контексті використовуються можливості місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, а саме – щодо створення належних соціально-побутових умов роботи та служби персоналу ДКВС, що відноситься до сфери їх суспільної діяльності та територіальних управлінь ДПТС України.

I. Kolb
*doktor nauk prawnych,
 prokurator wydziału
 nadzoru nad
 przestrzeganiem prawa
 podczas wykonania
 wyroków sądowych
 w sprawach karnych, jak
 również podczas użycia
 innych środków
 przymusu
 związanych z
 ograniczeniem wolności
 obywateli
 Prokuratury obwodu
 Kijowskiego
 (m. Kijów, Ukraina)*

Не сказали останнього слова у цьому напрямі й інші суб'єкти загальносоціального запобігання злочинам, включаючи й корупційні.

Отже, слід визнати, що в наявності є теоретико-прикладна проблема, що потребує розв'язання в якості окремо взятого наукового завдання. Для цього, у першу чергу, має бути всебічно та повно зміст у цілому загальносоціального запобігання злочинам, що й стало основною метою та, одночасно, завданням даної наукової статті.

Стан дослідження. Аналіз наукової літератури свідчить про те, що дослідженням зазначеної проблематики займаються як учені, які безпосередньо розробляють питання, пов'язані із запобіганням корупційним злочинам, так і науковці інших напрямів наукової діяльності, а саме: О.М. Бандурка, В.І. Борисов, В.В. Василевич, В.В. Голіна, Б.М. Головкін, Л.М. Давиденко, О.М. Джужа, А.П. Закалюк, О.Г. Кальман, В.В. Куц, М.І. Мельник, А.В. Савченко, В.Я. Тацій, О.Ю. Шостко, М.І. Хавронюк та інші.

Поряд з цим наукових праць, присвячених питанням запобігання корупційним злочинам у системі ДКВС, є недостатньою, що, з одного боку, впливає на рівень теоретичного супроводу даного виду запобіжної діяльності, а, з іншого, стало вирішальним при виборі теми цієї наукової статті, враховуючи особливу актуальність розробки цієї проблематики у сучасних умовах та правових реаліях в Україні.

Виклад основних положень. В кримінології під загальносоціальними заходами запобігання злочинам розуміють комплекс перспективних соціально-економічних і культурно-виховних заходів, спрямованих на подальший розвиток і вдосконалення суспільних відносин і усунення або нейтралізацію разом з тим причин та умов злочинності [1, с. 143]. Як у зв'язку з цим зауважив О.М. Джужа, даний рівень запобігання злочинам характерний тим, що його складові є невідомою частиною соціально-економічного розвитку, поліпшення морально-психічної і духовної сфер суспільства [2, с. 53-54]. При цьому, на переконання В.В. Голіни, основними цілями зазначеного запобіжного напрямку є подолання або обмеження криміногенно небезпечних протиріч у суспільстві, поступове викорінення відомих ще з біблійських часів негативних явищ, створених політичними, економічними, психологічними, ідеологічними та іншими чинниками виникнення кримінального потенціалу в суспільстві (економічні й політичні кризи, небезпечне майнове розшарування населення, необґрунтоване, навіть злочинне запобігання певних кіл громадян, безробіття, затримка заробітної плати, існування на межі виживання переважної частини населення, занепад моралі, проституція, наркоманія, алкоголізм, безпритульність тощо) [3, с. 19].

Як свідчать результати аналізу наукової літератури, іноді межі здійснення загальносоціальних заходів запобігання злочинам помилково розширюють та ототожнюють їх з «ефективним функціонуванням усіх позитивних інститутів соціальної правової держави» і в такому розумінні стверджують, що «загальносоціальне запобігання не є предметом кримінологічної науки», хоча відразу всупереч наведеному заявляють, що «не враховувати ці заходи при організації протидії злочинності не можна, тому що вони створюють умови для усунення чи послаблення кримінологічних факторів, які детермінують злочинність» [4, с. 13]. Ключ до розв'язання цієї суперечливої позиції «знайшов» А.П. Закалюк, який у своїх наукових працях довів, що заходи загальносоціального запобігання мають своїм об'єктом явища, факти, прояви тощо, які мають із злочинністю, хоч і не спричинюючий чи обумовлюючий, але інші детермінуючий, здебільшого кореляційний зв'язок або зв'язок станів. У такому разі запобіжний вплив на них, хоч і не цілеспрямований, належить до загальносоціального запобігання їй [5, с. 327-328]. Виходячи із зазначених наукових підходів, Ю.Ю. Орлов обґрунтовано зробив висновок про те, що загальносоціальне запобігання злочинам – це позитивний ефект продуманої соціальної політики, яка здійснюється не тільки і не стільки з метою безпосереднього запобігання злочинам, а спрямована передусім на вирішення загальних економічних і соціальних завдань держави [6, с. 20].

Саме ці наукові позиції, поряд з іншими результатами досліджень пов'язаних із з'ясуванням змісту запобіжної діяльності, склали методологічне підґрунтя для висвітлення питань, що стосуються проблем загальносоціального запобігання корупційній злочинності в ДКВС України, враховуючи і зокрема, підвищену суспільну небезпеку даної категорії злочинів та злочинний громадський резонанс, до якого вони призводять при вчиненні корупції [7, с. 7-21], у тому числі на міжнародному рівні, враховуючи, що Україна належить

до держав із високим рівнем корупції. Так, згідно з даними міжнародної організації «Transparency International» у 2012 та 2013 р.р. Україна посідала 146-те місце у світі за рівнем корумпованості (із 180 оцінюваних держав), у 2014 р. – 144 (із 177). Для порівняння – у 2006 р. наша держава за Індексом сприйняття корупції займала 99-те місце у світі. При цьому найбільш корумпованими в нашій країні є такі галузі економіки, як: паливно-енергетична, бюджетно-фінансова, земельна і зовнішньоекономічна [1, с. 352]. Результати дослідження Світового банку свідчать також про те, що ті держави, які протидіють корупції та забезпечують відповідний правопорядок майже в чотири рази мають нижчим її рівень від інших країн, що особливо актуально для України в умовах критичного фінансово-економічного стану її сьогодення. При цьому, як свідчить практика, провідне місце у загально соціальному запобіганні корупції у ДКВС України, зокрема, належить заходам, спрямованим на стабілізацію політичної обстановки, реформування економічних відносин, вирішення найбільш гострих соціальних проблем, забезпечення реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина [1, с. 361].

Як встановлено в ході даного дослідження, теоретико-прикладні засади протидії корупції в Україні вперше були закріплені в Концепції боротьби з корупцією на 1998-2005 р.р., у якій, зокрема, було зроблено висновок про те, що боротьба з останньою має ґрунтуватись на поєднанні профілактичних, правоохоронних та репресивних заходів. При цьому пріоритет повинен надаватися профілактичним заходам, включаючи загальносоціального спрямування [8]. Проте, як у свій час встановив А.П. Закалюк, ні цей нормативно-правовий акт, ні інші (а, це більше 10 законів та до 20-ти Указів Президента України та постанов, розпоряджень тощо Кабінетів Міністрів України) аналогічні джерела правового характеру ситуацію щодо підвищення ефективності протидії корупції в Україні не змінили, а саме: за кількістю директивних та управлінських актів щодо боротьби з цим явищем наша держава давно вже випередила більшість інших країн, але фактично не просунулася у міжнародному рейтингові оцінки поширеності корупції [9, с. 226].

Серед низки фундаментальних проблем, що досі залишаються не вирішеними, науковці виділяють наступні:

- 1) удосконалення антикорупційного законодавства та практики його застосування;
- 2) розгортання на всіх рівнях і напрямках роботи з виявлення та усунення чинників корупції, корупційних відносин та діянь;
- 3) забезпечення прозорості антикорупційної діяльності, у першу ергу, через виявлення реальної державної ініціативи стосовно залучення широких кіл громадськості, громадських інституцій та контролю за державним апаратом;
- 4) організаційно-управлінське упорядкування цієї діяльності [10, с. 48].

Крім цього, до стратегічних завдань протидії корупції в Україні О.М. Джужа відніс розробку наукової концепції щодо запобігання їй, структуру якої мають складати такі заходи загальносоціального спрямування: а) визначення стратегії соціально-економічного розвитку та здійснення адміністративної реформи; б) формування ідеології державної служби; в) забезпечення відкритості влади; г) вдосконалення антикорупційного законодавства; г) реальний вплив політичної влади; д) зробити корупцію ризикованою та невивігодною [11, с. 214-215].

У контексті підвищення ефективності запобіжної діяльності по боротьбі з корупцією на загально соціальному рівні А.П. Долгова обґрунтовано доводить необхідність тих заходів, що, перш за все, виключають використання корупції як засобу становлення та укріплення нових суспільних відносин, створення соціальної основи ринкових відносин, а також не допущення відмивання та примноження кримінальних капіталів [12, с. 512].

Казахські науковці вважають, що у системі заходів загальносоціального запобігання корупції найбільш ефективними можуть бути наступні:

- 1) максимальне обмеження владних, повноважень чиновників, зведення в ідеалі їх функцій до формально-реєстраційних;
- 2) максимальне обмеження прав бюрократії по «регулюванню» економіки, освіти, охорони здоров'я, науки, культури, т.ін.
- 3) скорочення бюрократичного апарата на всіх рівнях;
- 4) посилення незалежності, безпеки та недоторканості особистості;
- 5) підвищення незалежності та престижу суда (суддів);
- 6) формування громадянського суспільства;

7) суттєве підвищення оплати праці чиновників (держслужбовців) при одночасному підвищенні їх відповідальності;

8) забезпечення «прозорості» їх діяльності [13, с. 251].

У науковій літературі можна зустріти й інші підходи [14, с. 24-30], основний лейтмотив яких зводиться до того, що, як слушно зауважив Г.Й. Шнайдер, створені державою органи контролю за злочинністю самі потребують контролю [15, с. 437]. При цьому він виокремив три визначальні ознаки корупціонерів зазначеної категорії, а саме – це особи, які:

а) вчиняють корупційні правопорушення «заради права і закону». Саме тому так важко на практиці виявити зловживання владою та запобігати корупції;

б) використовують суспільну думку, яка завжди довіряє відповідальним політикам, позаяк без такої довіри держава виявляється просто не управляємою. Саме тому, на думку Г. Й. Шнайдера, держава та її установи мають діяти лише легально та мати кримінологічний захист;

в) нерідко використовують заради своїх значних цілей державний апарат, створений, зокрема, для боротьби із злочинністю. Ось чому зловживання владою у виді корупційних діянь є таким суспільно небезпечним [15, с. 437].

Саме тому, як цього приводу зробив висновок О.Ю. Шостко, не дивлячись на те, що заходи запобігання корупції повинні мати пріоритет, однак із урахуванням сучасних викликів, які постали перед Україною, пов'язаних із зміною влади, виявлених фактів багатомільярдних розкрадань державного бюджету, першочерговим завданням є втілення у життя принципу невідворотності покарання для всіх осіб, винних у корупційних злочинах, і повернення їх незаконно здобутих доходів українській державі [1, с. 361]. До інших найбільш дієвих та невідкладних заходів загально соціального спрямування по запобіганню корупції він відніс наступні:

1) забезпечення незалежної судової влади та діяльності реформованої прокуратури;

2) створення системи стримування і противаг у системі поділу влади, підзвітність і відкритість державних інституцій. Зокрема, ефективним у цьому напрямі буде унормування прозорості діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування передусім чітким правовим регулюванням адміністративних процедур. Цьому сприятиме якнайширше використання інформаційних технологій, перш за все Інтернету. Мають бути відкритими реєстри майнових прав власності на рухоме та нерухоме майно, реєстри всіх одержувачів соціальних пільг та спеціальних пенсій, витрат, які здійснювалися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Слід скоротити кількість ліцензій, дозволів та інших бюрократичних обмежень, створити систему державного захисту рівних конкурентних умов для всіх представників бізнесу [1, с. 361-362];

3) зміна функцій Рахункової палати та Державної фінансової інспекції;

4) реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;

5) активна протидія корупції з боку громадян, їх об'єднань, засобів масової інформації – як найбільш дієвих «активів» громадського суспільства;

6) зниження активної протиправної корупційної поведінки громадян, а саме: надання відомостей щодо загроз корупції, негативні наслідки від якої не завжди є очевидними; важливим є виховання нетерпимості до корупції, усвідомлення власної відповідальності, що дозволить підвищити громадську активність, перш за все, молоді. У цьому зв'язку особливо важливою є підготовка майбутніх юристів, позаяк саме студенти юридичних вузів повинні мати «нульову» толерантність до проявів активної і пасивної корупції [1, с. 362].

Звичайно, що у системі заходів загально соціального запобігання корупції, зокрема, в ДКВС України, пріоритетне місце мають заходи, що пов'язані із законодавчим регулюванням даного питання. До таких А.П. Закалюк відніс заходи:

а) по-перше, із виявлення, обмеження та запобігання дії чинників корупції як соціального явища, її проявів у вигляді корупційних відносин і діянь та корупційної діяльності, включаючи її передкорупційну стадію формування та набуття детермінуючої якості зазначеними чинниками;

б) по-друге, з викриття корупційних діянь та корупційної діяльності засобами державного і громадського контролю;

в) по-третє, із забезпечення правовими та процесуальними засобами обов'язкової відповідальності осіб за вчинені корупційні правопорушення, передусім за злочини, пов'язані з корупцією.

г) по-четверте, з визначення організаційно-правових та інституційних засад приведення названих напрямів і форм діяльності, її елементів в єдину Систему антикорупційного контролю та протидії [9, с. 227-228].

При цьому у кожній групі відносин мають бути регламентовані: 1) суб'єкти діяльності; 2) обов'язки та повноваження цих суб'єктів; 3) правові форми та засоби здійснення антикорупційної діяльності; 4) механізми контролю; 5) відповідальність за невиконання антикорупційного законодавства.

Все це разом науковці називають предметом законодавчого регулювання у системі загально соціального запобігання корупції в Україні [9, с. 228]. Як з цього приводу зробив висновок О.М. Джужа, протидія злочинності тому так і називається, що передбачає протиставлення криміногенним фактором антикриміногенних, щоб усунути чи блокувати дію перших. Звичайно, досягти цього в реальному житті практично неможливо, але мінімізувати вплив кримінальних чинників можливо і необхідно [11, с. 214].

Більш того, вивчення міжнародного досвіду дозволяє також констатувати, що жодна із соціально-економічних систем не мала і не має повного імунітету від корупції – змінюються лише її обсяги та прояви. Відтак, корупційні злочини неможливо ліквідувати в якійсь конкретній державі чи на якомусь етапі історичного розвитку. Максимум, чого можна досягти, це: а) зменшити їх рівень та локалізувати сфери розповсюдження; б) знизити рівень небезпеки корупційних проявів та їх вплив на різні соціальні процеси. У цивілізованих державах Європейського Союзу та в США це називають контролем над корупцією [11, с. 215], що варто взяти за основу при реалізації заходів загально соціального запобігання в Україні, у тому числі в системі ДКВС.

Важливими у цьому контексті є заходи організаційного характеру, а саме:

- 1) дотримання правил добору та розміщення кадрів, що ґрунтується на конкурсній основі;
- 2) введення обов'язкових спеціальних перевірок кандидатів на заняття відповідальних посад в органах державної влади та управління;
- 3) удосконалення системи спеціальних обмежень, встановлених для державних службовців, з метою запобігання конфлікту інтересів;
- 4) введення практики обов'язкової ротації керівництва;
- 5) чітка регламентація процедури прийняття управлінських рішень;
- 6) обов'язковий розгляд на засіданнях міністерств і відомств питань щодо виконання законодавства про державну службу та боротьбу з корупцією;
- 7) встановлення адміністративної відповідальності посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування за ухилення від реагування на критичні виступи засобів масової інформації;
- 8) врегулювання на законодавчому рівні механізму політичного й управлінського лобізму [16, с. 207].

Отже, загально соціальне запобігання корупції у ДКВС України – це система науково обґрунтованих та реалізованих на правовому і практичному рівнях відповідними суб'єктами запобігання заходів, спрямованих на усунення причин і умов, а також на стабілізацію у першу чергу, політичної обстановки в Україні, реформування економічних відносин, вирішення інших соціальних проблем персоналу ДКВС, які негативно впливають на ефективність забезпечення та реалізації функцій по виконанню кримінальних покарань та забезпечення конституційних прав та свобод людини і громадянина.

Основними суб'єктами запобігання зазначеного виду злочинів є органи влади загальної компетенції (їх установи, організації, підприємства), на які відповідно до Конституції України, поряд з іншими завданнями (забезпечення законності правопорядку, громадської безпеки та ін.), покладено й завдання по запобігання злочинам (п. 17 ст. 92, п.п. 15, 30 ст. 106, п.п. 2, 7 ст. 116, ін. Конституції України) [2, с. 64]. У межах своєї компетенції суб'єктами загально соціального запобігання корупції виступають й органи місцевого самоврядування, які приймають нормативні акти, пов'язані із запобіганням злочинам, у тому числі по означеній проблематиці.

Висновок. Як вірно у зв'язку з цим зауважив М. Хавронюк, не слід очікувати, що після того, як будуть прийняті необхідні нормативно-правові акти з питань запобігання корупції крива як зареєстрованих, так і фактично вчинюваних корупційних правопорушень різко упаде вниз. Для того, щоб це сталося, потрібен досить тривалий час і самовіддана діяльність людей. Які мають належні повноваження для запобігання і протидії корупції та, головне, волю для реалізації цих повноважень [17, с. 3]. Не менш важливим у цьому контексті є інший висновок, до якого дійшов перший Прем'єр-міністр Республіки Сінгапур Лі-Куан-Ю (один із творців так званого «сінгапурського економічного дива»), а саме: для подолання корупції не потрібно жодних нових законів і жодних програм, достатньо щоб нагорі опинилось кілька порядних людей».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінологія: підручник (В.В. Голіна, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуйська та ін; за ред. В.В. Голіни, Б.М. Головкіна. – Х.: Право, 2014. – 440 с.
2. Кримінологія: Навчальний посібник / О.М. Джужа, В.В. Василевич, О.Г. Колб та ін.; за заг. ред. докт. Юрид. наук, проф. О.М. Джужи. – К.: Атіка, 2009. – 312 с.
3. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб./ Голіна В.В. – Х.: Нац. юрид. акад.. України, 2011. – 120 с.
4. Давыденко Л.М., Бандурка А.А. Противодействие преступности: теория, практика, проблемы: Монография/ Л.М. Давыденко, А.А. Бандурка. – Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2005. – 302 с.
5. Закалюк А.П. Курс сучасної управлінської кримінології: теорія і практика: У 3 кн. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. – 424 с.
6. Профілактика злочинів: Підручник / О.М. Джужа, В.В. Василевич, О.Ф. Гіда та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О.М. Джужи. К.: Атіка, 2011. – 720 с.
7. Осадчий В.І. Корупційні злочини: Монографія. К.: Видавництво Європейського університету, 2016. – 82 с.
8. Концепція боротьби з корупцією на 1998-2005 р.р. : Указ Президента України від 24.04.1998 № 367/98 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 17. – Ст. 621.
9. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – Кн. 2 :Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. – 712 с.
10. Таций В.Я., Борисов В.И. Научное обеспечение путей противодействия коррупции в Украине / Громадська експертиза. Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 414 с.
11. Кримінологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. д.ю.н., проф., заслуж. Юрист України О.М. Джужа. – К.:Юрінком Інтер, 2002. – 414 с.
12. Кримінологія: Учебник для юрид. Вузов / Под общ. Ред. Докт. Юрид. Наук, проф. А.И. Долговой. – М.: Издательская группа ИНФРА. М. – НОРМА, 1997. – 784 с.
13. Кримінологія: Учебник. – Алматы: «Международный центр научных исследований и правовой экспертизы РК», 2008. – 614 с.
14. Телешун С.О., Рейтерович І.В., Тіньков А.Л. Роль ефективної антикорупційної політики у формуванні органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України [Текст:] матеріали Всеукр. підсумк. наук.-практ. конф Частина 1 (Київ, 12 берез. 2015 р.). – К.: Нац. акад.. внутр.. справ, 2015. – С. 24-30.
15. Шнайдер Г.И. Кримінологія: пер. с нем. / Под общ. Ред. И с предисл. Л.О. Иванова. – М.: Издательская группа «Прогресс» - «Универс», 1994. – 504
16. Проблеми протидії злочинності: підруч. / [Кальман О.Г., Козьяков І.М., Куц В.В. та ін.]; за ред. проф. О.Г. Кальмана. – Х.: Вид-во ТОВ фірма «Новасофт», 2010. – 352 с.
17. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади Запобігання і протидії корупції». – К.: Атіка, 2011. – 424 с.

**ABOUT THE CONTENT OF GENERAL PREVENTION OF CORRUPTION IN THE STATE
PENITENTIARY SERVICE UKRAINE****I. KOLB**

Statement of the problem. As practice shows, the State criminal-Executive service (hereinafter DCAF), Ukraine, like other public authorities, is not spared the problems associated with corruption crimes. It should be noted that the main actors committing these crimes are officials belonging to the Executive staff DCAF staff, whose share in the structure of the identity of the criminal is more than 60%.

Among the determinants contributing to the occurrence of acts of corruption in the system of DCAF, a prominent place is occupied by those due to improper warning level of this category of crimes at the General social level. In particular, imperfect legal framework, which concerns the selection, placement and staff development bodies and institutions of execution of punishments, which belongs to the sphere of activities of such entities of the specified kind of the prevention of corruption, such as: the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and the State penitentiary service (Gpts) of Ukraine.

Not fully in this context are used the capacity of local state administrations and bodies of local self-government, namely the creation of appropriate social conditions of work and service personnel DCAF that relates to the scope of their public activity and territorial departments of Gpts of Ukraine.

Not said the last word in this direction and other subjects of General social prevention of crime, including corruption.

So, it should be recognized that in the presence of a theoretical and an applied problem that requires decision in an individual research tasks. For this purpose, first and foremost, should be fully and completely content in General General social crime prevention, which was the main objective and at the same time the objective of this research article.

The state of research. The analysis of scientific literature shows that the study of this problem as do scientists who develop issues directly related to the prevention of corruption crimes and scientists of other areas of scientific activity, namely: A. M. Bandurka, And. Borisov, V. V. Vasilevich, In. Golna, To.M. Golovkin, L. M. Davydenko, A. M. Dzhuzha, A. P., Sakaluk, A. G. Kalman, V. V. Kuts, N. I. Melnik, A.V. Savchenko, V. Y. Tatsiy, A. Shostko, Yu., M. I. Havronyuk, and others.

Along with this, scientific works, dedicated to the prevention of corruption offenses in the system of DCAF is insufficient that, on the one hand, affects the level of theoretical support of this type of preventive activity, and, on the other, became crucial in selecting the theme of this scientific article, given the special urgency of development of this problem in modern conditions and legal realities in Ukraine.

Summary of the main provisions. In criminology under the General social prevention of crime understand the complex perspective of socio-economic and cultural-educational activities, aimed at further development and improvement of social relations and the elimination or neutralization, however, the causes and conditions of crime [1, p. 143]. In this regard, said O. M. dzhuzha, this level of prevention of crimes characterized by the fact that its components are an integral part of socio-economic development, improvement of moral and mental and spiritual spheres of society [2, p. 53-54]. Thus, according to the belief. In. Golni, the main objectives specified safety direction is to eliminate or reduce the crime of dangerous contradictions in society, the gradual elimination known since biblical times negative phenomena, created political, economic, psychological, ideological and other factors of potential criminal in the society (economic and political crises, threat of property stratification of the population, unreasonable, even criminal prevent certain circle of citizens, unemployment, delayed wages, the subsistence living of the overwhelming part of the population, the decline of morality, prostitution, drug abuse, alcoholism, homelessness, etc) [3, p. 19].

As evidenced by the results of the analysis of scientific literature, sometimes the limits of the exercise of General social prevention of crime wrongly expand and identify them with the "effective functioning of all positive institutions of the social legal state" and in this sense claim that "society-wide warnings are not the subject of criminological science", while immediately given contrary to the claim that "not to consider these activities in the organization of

counteraction of crime is impossible, because they create the conditions for eliminating or weakening of the criminological factors that determine crime" [4, p. 13]. The key to resolving this conflicting positions "has found" A. P. Zakalyuk, who in his scientific works proved that the measures of General social prevention have as their object the phenomena, the facts, the manifestations of which have crime, though not sprijnului or olomouci, but the other determine mainly correlation or connection States. In this case, the measure of influence on them, though not purposeful, belongs to General social prevention [5, p. 327-328]. Based on these scientific approaches, Yu. Yu. The eagles have reasonably concluded that General social crime prevention is a positive effect of a deliberate social policy, which is carried out not only with the purpose of prevention of crimes, and are aimed primarily at the solution of common economic and social tasks of the state [6, 20].

These scientific positions, along with other results of studies related to determining the content of preventive activities, made up the methodological basis for reporting issues relating to problems of zagalnoosvitnioi of the prevention of corruption crime in Ukraine DCAF, given and in particular, a greater danger to this category of crimes and criminal public outcry, to which they result in the Commission of corruption [7, p. 7-21], including at the international level, given that Ukraine belongs to the countries with high levels of corruption. Thus, according to the international organization "Transparency International" in 2012 and 2013, Ukraine took the 146th place in the world in terms of corruption (out of 180 assessed countries), in 2014 – 144 (out of 177). For comparison, in 2006 our country in the corruption perception Index was ranked 99th place in the world. The most corrupt in our country there are such sectors of economy as fuel and energy, budget and Finance, land and foreign trade [1, p. 352]. The results of the world Bank study also shows that those States that oppose corruption and ensure due process of law almost four times are below its level from other countries, which is especially important for Ukraine in terms of critical economic and financial condition of her present. However, as practice shows, the leading place in the General social prevention of corruption in Ukraine DCAF, in particular, belongs to measures aimed at stabilization of the political situation, the reform of economic relations, solving the most acute social problems, ensuring the implementation of constitutional rights and freedoms of man and citizen [1, p. 361].

As stated in the course of this study, theoretical and applied bases of counteraction of corruption in Ukraine were first enshrined in the Concept of struggle against corruption for 1998-2005). in which, in particular, it was concluded that the fight against trafficking should be based on a combination of preventive, law-enforcement and repressive measures. The priority should be given to preventive interventions, including General social direction [8]. However, as at the time established by A. P. Sakaluk, no this legal act, nor the other (more than 10 laws and up to 20 decrees of the President of Ukraine and decrees, directives etc of the Cabinet of Ministers of Ukraine) the same sources the legal nature of the situation on increase of efficiency of counteraction of corruption in Ukraine had not changed, namely: the number of management and policy instruments to combat this phenomenon, our state has long been ahead of most other countries, but did not actually move in international ratings of corruption prevalence [9, p. 226].

Among a number of fundamental problems still remain unsolved, scientists distinguish the following:

- 1) improvement of anti-corruption legislation and practice of its application;
- 2) deploy to all levels and focuses on identifying and addressing the factors of corruption, corruption relations and actions;
- 3) the transparency of anti-corruption activities in the first YSU, through the identification of the real state initiatives to engage a wide sector of the public, public institutions and control over the state apparatus;
- 4) organizational-administrative streamlining of these activities [10, p. 48].

In addition, to the strategic objectives of combating corruption in Ukraine A. M. Jude took the scientific development concept to prevent her, the structure of which shall be such measures of General social directions: a) definition of the strategy of socio-economic development and implementation of administrative reform; b) the formation of the ideology of public service; C) ensuring the openness of the government; d) improving anti-corruption legislation; g) poured real political power; d) to make corruption risky and unprofitable [11, pp. 214-215].

In the context of increase of efficiency of preventive activities in the fight against corruption on the overall social level A. P. Dolgov rightly argues the need for those measures that

primarily avoid the use of corruption as a means of formation and consolidation of new social relations, create social bases of market relations, and not assumptions laundering and enhancement of the crime of capital [12, p. 512].

Kazakh scientists believe that the system measures zagalnoosvitnioi prevent corruption, the most effective may be the following:

- 1) the maximum limit of power of officials, the construction of the ideal functions to their formal registration;
- 2) maximum restriction of the rights of the bureaucracy to "regulate" Economics, education, health, science, culture, etc.
- 3) reduction of bureaucracy at all levels;
- 4) strengthening the independence, security and integrity;
- 5) increasing the independence and prestige of court (judges);
- 6) the formation of civil society;
- 7) a significant increase of remuneration of officials (держслужбовців0 while increasing their responsibility;
- 8) ensuring "transparency" of their activities [13, p. 251].

In scientific literature one can find other approaches [14, p. 24-30], the main leitmotif of which is to ensure that, as rightly noted by G. Th. Schneider, created by the state organs of control over the crime themselves require control [15, p. 437]. However, he identified three defining characteristics of corrupt officials of the specified categories, namely those who:

- a) committing corruption offences "for the sake of law". It is therefore difficult in practice to identify abuses of power and prevent corruption;
- b) use public opinion, which always trusts responsible politicians, because without that trust, the government is just not manageable. That is why, according to G. Th. Schneider, the state and its institutions must act legally and to have a criminal defense;
- in) is often used for the sake of their significant goals of the state apparatus, developed in particular for the fight against crime. Thats why the abuse of power in the form of corruption is such a public threat [15, p. 437].

That is why, as this occasion concluded O. Y. Shostko, despite the fact that the measures of corruption prevention should have priority, however, given the current challenges that Ukraine is facing change-related authorities identified facts of the multibillion-dollar embezzlement of the state budget, the first priority is the implementation of the principle of inevitability of punishment for all the perpetrators of corruption crimes, and the return of illegally obtained income to the Ukrainian state [1, p. 361]. The most effective and urgent measures General social direction for the prevention of corruption he carried the following:

- 1) ensuring independent judiciary and the activities of the reformed Prosecutors office;
- 2) create a system of checks and balances in the system of separation of powers, accountability and openness of state institutions. In particular, effective in this direction will be rationing of transparency of activities of bodies of state power and local self-government, first of all, a clear legal regulation of administrative procedures. This will contribute to wide use of information technologies, especially the Internet. Must be public registries of property rights, ownership of movable and immovable property, and registers of recipients of social benefits and special pensions, costs that were nanced by the state and local budgets. Should reduce the number of licenses, permits and other bureaucratic constraints to create a system of state protection of equal competitive conditions for all representatives of business [1, p. 361-362];
- 3) changing the functions of the audit chamber and the State financial inspection;
- 4) reform the civil service and service in bodies of local self-government;
- 5) active corruption on the part of citizens, their associations, and the media – as the most effective "assets" of civil society;
- 6) reduction of active illegal corruption behavior of citizens, namely: the provision of information relative to threats of corruption, negative consequences of which are not always obvious; important is the education of intolerance to corruption, the sense of ownership that will increase the public activity, especially young people. In this regard, especially important is the training of future lawyers, because law students must have "zero" tolerance to the effects of active and passive corruption [1, p. 362].

Of course, that in the system of General measures of social prevention of corruption, particularly in Ukraine DCAF, priority activities have related to legislative regulation of this issue. To such A. P., Sakaluk took of the event:

a) first, identify, contain and prevent the forces of corruption as a social phenomenon, its manifestations in the form of corrupt relations and activities and corrupt practices, including its puredarwin stage of formation and acquisition determinacio the quality of these factors;

b) secondly, in exposing acts of corruption and corrupt activities by means of state and public control;

c) thirdly, to provide legal and procedural means mandatory liability of persons for committing corruption offences, primarily crimes related to corruption.

d) fourthly, from the definition of organizational-legal and institutional frameworks bring the above directions and forms of activity, and its elements into a unified System of anti-corruption monitoring and prevention [9, p. 227-228].

In each relationship group should be regulated: 1) stakeholders; 2) duties and powers of those entities; 3) legal forms and means of implementation of anti-corruption activities; 4) control mechanisms; 5) liability for failure to enforce anti-corruption legislation.

All of this together scientists call the subject of legislative regulation in the system of General social prevention of corruption in Ukraine [9, p. 228]. As on this occasion, concluded O. M. dzhuzha combating crime because so called, which involves the juxtaposition of a criminogenic factor anticrimine to eliminate or block the effect of the first. Of course, to achieve this in real life is almost impossible, but to minimize the influence of criminal factors is possible and necessary [11, p. 214].

Moreover, the study of international experience allows to conclude that none of the socio-economic systems did not and does not have full immunity from corruption – a change that its levels and manifestations. Therefore, corruption cannot be eliminated in a specific country or on a certain stage of historical development. The maximum that can be achieved are: a) to reduce their level and to localize the sphere of dissemination; b) to reduce the level of risk of corruption manifestations and their impact on various social processes. In civilized States of the European Union and in the USA it is called control of corruption[11, p. 215], which should be based on the implementation of General social prevention in Ukraine, including in the system of DCAF.

Important in this context are organizational measures, namely:

1) compliance with the rules of selection and placement of personnel based on competitive basis;

2) the introduction of mandatory special verifications of candidates for occupation of positions in bodies of state power and management;

3) improve the system of special restrictions established for civil servants to prevent conflicts of interest;

4) the introduction of mandatory rotation of leadership;

5) clear regulation of procedures of acceptance of administrative decisions;

6) mandatory consideration at the meetings of the ministries and departments on the execution of the legislation about state service and fighting corruption;

7) establishment of administrative responsibility of officials of bodies of state power and local self-government for the avoidance of responding to critical reports in the media;

8) the settlement at the legislative level mechanism for political and administrative lobbying[16, p. 207].

Hence, the General social prevention of corruption in Ukraine DCAF – a system of scientifically based and implemented on legal and practical levels relevant actors of prevention measures aimed at elimination of causes and conditions, as well as stabilise it in the first place, the political situation in Ukraine, reforming of economic relations, and solving other social problems of the DCAF staff, which negatively affect the efficiency of implementation of functions on execution of criminal sanctions and ensuring constitutional rights and freedoms of man and citizen.

The main actors of the prevention of the specified kind of crimes are the authorities of General competence (their institutions, organizations, enterprises), which according to the Constitution of Ukraine, along with other tasks (ensuring the rule of law, public safety, etc.), and assigned the task of preventing crimes (item 17, article 92, p. p. 15, 30 article 106, paragraphs 2, 7, article 116, etc. of the Constitution of Ukraine) [2, p. 64]. Within their competence, subjects of

General social prevention of corruption act and the local self-government bodies which adopt normative acts related to the prevention of crime, including on the designated topic.

Conclusion. As is true in this regard, noticed P. Havronyuk, we should not expect that once we will take the necessary legal acts on the prevention of corruption curve both registered and actually committed corruption offenses dramatically drops down. In order to make this happen requires quite a long time and dedicated work of the people. Which have adequate powers to prevent and combat corruption and, most importantly, the will to enforce these powers [17, p. 3]. Equally important in this context is another conclusion to which came first Prime Minister of the Republic of Singapore Lee Kuan yew (one of the founders of the so-called "Singapore's economic miracle"), namely: to overcome corruption need no new laws and no programs, enough upstairs were a few decent people".

REFERENCES:

1. Kryminologiya: pidruchnyk (V.V. Golina, B.M. Golovkin, M.Yu. Valujnska ta in; za red. V.V. Goliny, B.M. Golovkina. – X.: Pravo, 2014. – 440 s.
2. Kryminologiya: Navchalnyj posibnyk / O.M. Dzhuzha, V.V. Vasylevych, O.G. Kolb ta in.; za zag. red. dokt. Yuryd. nauk, prof.. O.M. Dzhuzhy. – K.: Atika, 2009. – 312 s.
3. Zapobigannya zlochynnosti (teoriya i praktyka): navch. posib./ Golina V.V. – X.: Nacz. yuryd. akad.. Ukrayiny, 2011. – 120 s.
4. Davыdenko L.M., Bandurka A.A. Protывodejstvye prestupnosti: teoriya, praktyka, problemy: Monografyya/ L.M. Davыdenko, A.A. Bandurka. – X.: Yzd-vo Nacz. un-ta vnutr. del, 2005. – 302 s.
5. Zakalyuk A.P. Kurs suchasnoyi upravlinskoyi kryminologiyi: teoriya i praktyka: U 3 kn. – K.: Vydavnychyj Dim «In Yure», 2007. – Kn. 1: Teoretychni zasady ta istoriya ukrayinskoyi kryminologichnoyi nauky. – 424 s.
6. Profilaktyka zlochyniv: Pidruchnyk / O.M. Dzhuzha, V.V. Vasylevych, O.F. Gida ta in.; za zag. red. dokt. yuryd. nauk, prof. O.M. Dzhuzhy. K.: Atika, 2011. – 720 s.
7. Osadchyj V.I. Korupcijni zlochyny: Monografiya. K.: Vydavnyctvo Yevropejskogo universytetu, 2016. – 82 s.
8. Konceptsiya borotby z korupciyeyu na 1998-2005 r.r. : Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 24.04.1998 # 367/98 // Oficijnyj visnyk Ukrayiny. – 1998. – # 17. – St. 621.
9. Zakalyuk A.P. Kurs suchasnoyi ukrayinskoyi kryminologiyi: teoriya i praktyka: U 3 kn. – K.: Vydavnychyj Dim «In Yure», 2007. – Kn. 2 :Kryminologichna xarakterystyka ta zapobigannya vchynennyu okremyx vydiv zlochyniv. – 712 s.
10. Tacyj V.Ya., Borysov V.Y. Nauchnoe obespechenye putej protывodejstvyya korrupcyi v Ukrayne / Gromadska ekspertyza. Aktualni problemy borotby z korupciyeyu v Ukrayini. – K.: Yurinkom Inter, 2002. – 414 s.
11. Kryminologiya: pidruchnyk dlya studentiv vyshhyx navchalnyx zakladiv / za zag. red.. d.yu.n., prof., zasluzh. Yuryst Ukrayiny O.M. Dzhuzha. – K.:Yurinkom Inter, 2002. – 414 s.
12. Kryminologyya: Uchebnyk dlya yuryd. Vuzov / Pod obshh. Red. Dokt. Yuryd. Nauk, prof. A.Y. Dolgovej. – M.: Yzdatelskaya gruppa YNFRA. M. – NORMA, 1997. – 784 s.
13. Kryminologyya: Uchebnyk. – Almaty: «Mezhdunarodnyj centr nauchnyx yssledovanyj y pravovoj ekspertyzy RK», 2008. – 614 s.
14. Teleshun S.O., Rejterovych I.V., Tinkov A.L. Rol efektyvnoyi antykorupcijnoyi polityky u formuvanni organiv u formuvanni pravovoyi derzhavy v umovax yevrointegraciyi Ukrayiny [Tekst:] materialy Vseukr. pidsumk. nauk.-prakt. konf Chastyna 1 (Kyyiv, 12 berez. 2015 r.)._ K.: Nacz. akad.. vnutr.. sprav, 2015. – S. 24-30.
15. Shnajder G.J. Kryminologyya: per. s nem. / Pod obshh. Red. Y s predysl. L.O. Yvanova. – M.: Yzdatelskaya gruppa «Progress» - «Unyvers», 1994. – 504
16. Problemy protydyi zlochynnosti: pidruch. / [Kalman O.G., Kozyakov I.M., Kucz V.V. ta in.]; za red. prof. O.G. Kalmana. – X.: Vyd-vo TOV firma «Novasoft», 2010. – 352 s.
17. Xavronyuk M.I. Naukovo-praktychnyj komentar do Zakonu Ukrayiny «Pro zasady Zapobigannya i protydyi korupciyi». – K.: Atika, 2011. – 424 s.